

Schehli no ta schkirties, bet mehs ari no ta neschkrumees, tas eslabjas til dñshvi atmias, ta laut kura briodi waram saretet Bulonjas meschinä). — Gahjam gar skista ejera malu, is kura loschias falinas pajetas ta putu puschki, palalni un granas zita par zitu staintatas. Pehz wairat stundu emilgas laweschanas, sahlam wehrot us kure pusi jaeet us pisehtu. Wiss til sluss un maigs, tifai putnunu dseesmas stan. — Pehz ilgala gahjeena fadstardam tahlus lokomotives hwlpeenus, tas lila nojaust, is turen pusi jaeet, gadijas ari fastayt sahdujilwelus, tas laipni pateiza zelu. Gahjam atkal, samehr no-naham pee agrala pilsehtas walna, tur dñla, daschadeem jaddeem saaugue grama un stabwa, loti stupri muhreidä ira. Zil dauds zilwelu rolu te newajadija til dñlu gramu jalt un tahdu muhri ujzit 35 werstes garu. Domajam, ta rihis nonablik pee lahdeem eejas wahrties pilsehtas, bet cumis bija wairak ta stunda jaeet gar pilsehtas walni — ohjeens jauls pa gludo zetu wirs lokeem noauguschanas gramas malu. Pilsehtas trokns nahja arveen tuval, samehr beigas atradam ari eejas wahrtus. No tejeenes warejam brault us ißlahdi, ta til ween pilisa ar fuhrmani, twaika tramwaju pilsehtas war ißlahdi. Pehz mas minutem bijam pee ißlahdes reejas no Troladero pujes, twaika tramwais te nofrehja reegan ahtri. Ta ta Bulonjas meschinä bijam panadjuichi wairak stundas, tad ißlahde muhs jau sagaidja spodrais mehnës, til pilnis un gaischs pee dñdrajam debetum, zit slaidris un spodris ween tas war buht; ihst ta lits lai to opslattu jaur milsa telefopu, kutsch jau sen dauchinatis. Nu tad us optifli pili, tas turpat netahlu no Eifela torna atrodas. Tur spehle musikas laapele, to til mahl — tas dara jau tahdu ta schaubigu eespaidu. Kadeh til nopeetna weeta wajaga publiku wehl ar tahdu trazi peewillt, programma dauds apsola, ic leelo telefopu rahdit, bet mums tomehr nesin tur zelas schaubas un tadeh pee lases zeeti no-prafijam waj til warejam telefopu ari mehnës un swaignes redset? apsola, ta redschot. — Nopirkam katri par pus-otra franka biletas un tuhlin pee eejas prafam, tai mums rahda milsa telefopu. Nahdshot gan, bet parreelsku te esot dauds zitu leetu ko redset un wißpirims muhs eeweda umschas telpas, tur bija redsama pasaules ißschchanas sawadi apaismotas bilda — tur muhsu semes mahte wehl wißa weenos uguns vilnos wilno, tad tur tai jau rodas sahdas melnas semes lahtas, bet breesmigas uguns strahwas wehl tra un schaudas augst gaisa, tad jau same wißa melna tilai pee horizonta wehl milsiga farkana bumba rehgojas un tad sahl jau rastees stahdi, tad dñshweeli daschadee sauri, tad webri u. t. t. samehr nahf zilwels — tur wißch sehd lotu parwehni wehl yehrtikim libdigs un waj garä redi attibstas zilwes zilwotni — tur parahdas debeschos flaistas pilis pasaules cultura. Tas wiss nu deesgan interesants, bet tur leelais zilwops! Miblais mehnës, kutsch tagad til spodris, tanjutka fina jareds. — Jan sawadas juhtas izzelas, statit ki tahla debets kermena lalnu un lejas tahda turumä, mibh parvismas tas fewischts. Tomehr wehl mums rahda atchadas zitas leetus, ta ugungas rafstu sihmes pee seenas atchadas u. t. t. Ap ißlahjem spoguleem, tas zilwelu rahda tihis teewi drihs reshi, drihs gacem drihs ihsam saham, wareni amisejass dauds zilwelu. Bet muhs tas waj no-laitinaja, ta war par tahdeem ehrmeem libgsmotees. Kad mehs jau nepazeetig prafijam pehz telefopu, tad ari mums parahdija. — Ir reechem milsigs, tas weens pats eekem diwas etaschias, apalska lahjas un augchias etaschias pats milu roris un leelais spogulis kure warot debets kermearus redset. Bijam sagadijusches pahra desmit zilwelu, tur muhs laipni scheinma lahds lungus un nostahjas starp telefopu un spoguli un natureja finiku preelschlassumu par telefopu. Tad paliannas un nogahja pee malas. „Ne, zeenigs lungus, ar te ween mums nepeeteet,” mehs tam teijam, „to lo Dubs mums te stahstijat, jan mehs paschi ar sinam, bet mehs redset ka telefopu raha debets, parahdat mums wißmas mehnës“. Sinibu wihrs aismantijas projam un lahds zits lungus mehgina ja eestahstit, ta neestot ozu mifki to lungu te, tas protot ar telefopu rihlojat. Rabs anglis nopeetni ißlahjas, nu tad lai tos lungus pasaunot, wißch nahzis tilai weenigi telefopu redset debets. Tad sahla ißwahlees, ta schi buhwe wehl neestot tiltaht gatawa, tai telefopu wareet pareist ißlahdit, septembri tilai wehl wareshot telefopu redset. Anglis kreetni kolamajis tahdu schwindeli, teiza ta schis tatschu neeschot no julija libds septembri gaidit, aigabja. Neftajam to ihst tizer, bet ta tagad dñrdam, tad ari wehl septembri now neeweens warejis milsa telefopu debets apbrihot. Par tahdu deewschanas noerorjusches negribejam nelo wairat redset in daschadajam leetam optifli pilis. Tur jan pilnigi amerikanista rihlojantas. — Tew nopeetni apgalvo, ta wareet ap-satit mehnës un swaignes telefopu pehz parreelschanas un dñsni nu schowafar — un parahda tilai milsa trubu, tilpat labi jau statit labdu leelu uhdra wada rori. Tas nu jasin la tur, tur fewischka eejas makfa ne ik reejes atradis zereto — wiss galwenais redsams par to paschu ißlahdes biletai. Kur rate ißlahdes komitee rihlojuses, tas wiss ir apbrihojami jauti un til plashka mehrä, ta wiss nemas now eespohjams pabra nedekas ta wajadsetu arfusatit, war sanemt tilai wiß-hareju eespaidu un tas ir neissatami leelists.

No eekichjemes.

a) Waldibas leetas.

Waldibas pasinojums kinas jautajumā.

Waldibas Webstnefis' ratsia: „Pehz Girinas un Ruk'dena a eeemschanas, jaur ko nodroshinats meeris wißas buhwe atronoschias Austruma-kinas dñslietla linijas, ir ißlaista 20. septembri sch. g. Bisangsta ta pahle se, tas nojala, ta Aijas lara apgabalos mobiliseta lara spehla skaitis ir apobeschojams.“

Pirma lahtia tuhlin sperami schahdi soli: 1) Pehschijas lara laukla atronoschias lara spehla, ta ari 3., 4. un 5. strehlineku brigades libds ar winu artilleriju un preelsch-

¹⁾ Schi gada „Mahjas Wees Mehneshrafa“ atrodas nobildejumi

winu transporta wajadfigeem juheas spehleem, kuri patlaban no admirala Alesejewa ir sapulzini, paleek ioproja in pilnigä lara gatavibä; 2) no lara spehla, tas egahils Manschurija, waj wißpahrigi ir pahrgahjis pahre kreewijas robesham, japsalek lara gatawibä til teem pulseem, preelsch tureem weetejee lara apgabalu komandeeri aif militarisleem apreksineem atsiba to par nepezeeshami wajadfigu. No pahrejäm schas schikras lara spehla dalam reserwi atlaisham ißschchanas, samehr pee mobilischanas nonemete firgi pehz wajadfigas war tilt patureti. 3) Pahrejäs lara spehla datas (starp tam ari resewisti), kuras pahr robesham nar pahrgahjusbas, reduzejamas us meera laitos parastä pahspeena. No scheem pulseem tomehr wehl pagaldam japsalek lara gatawibä dascheem Sibirijas, ta ari Amuras apgabala pulseem.

Otra kahrtä teel pahwelets, tillsihds ta meera harunu gaita un politissais stahwossis kinä to atlau, demobilisiet wißus lara pulsus, kuri toresi wehl atradisees lara gatawibä un no Eiropas kreewijas turp aiffaultos lara pulsus suhbit atpatal.

No augscheja redsams, ta freevu waldiba esfata mehrkus, kuras ta bija sprauduse sawa lara spehla darbibai kinä, par ißneegteem, nesfatorees us warbuhteo tahlalo notatum gaitu kinä.

b) Baltijas notikumi.

Widsemes muischnecizbas abrhahrtieais konvents, kutsch, pirmdeen, 25. septembri bija fanahjis kopä, nolehmis ißluhtees no peenahjigas puses atkauju fault sch. g. dezembri abrhahrtieaju Widsemes muischnecizbas un semes facim u (Landtagu) deht jauna Widsemes general superintendant aif wehle schanaz. Pehz weetejeeem pownitsch ißluhtee generalsuperintendent aif wehle schanaz ißdarama pilniga landtaga sapulz. — Konvents, ta „Düna Zeitung“ fina, wehl tai pascha deenä sieghet.

Widsemes ewangelijuma Interaru konfistorijas rudena juridika, ta „Rig. Kirchl.“ fina, nolitta us sch. g. 1. novembri. Kandidateen, kuri nodomajuschi nolitta eksamenus pro venia concionandi un pro ministerio, jaeesneids pecteelschanas lubgums, peeleelot lahti ralstu darbus un wajadfigas leejibas, libds 5. oktobram sch. g., bet pahsheem jaceronas 30. olt. pulstien 9 rihtä pee konfistorijas asesora, pahwesta Th. Gaehtgena.

No Jaun-Gulbenes. No 18. septembra B. mahju fainmees 4 gadus weza meitene; samehr neweena nebija eelschä, usrahjäas ul kebla muhri un no tureenes eelrita leels laitla, tur wabrijas baroktu ehdamaj. Masä fanozijas lahdas 12 stundas un tad ißlaista sawu garu. — 23. sept. atkal M. mahju fainmeekam gadijäas schahda nelatme. Minetä deenä puiss ar kahponi un pahdejäas 5 gadu dehleu nobrauna us laulu lobibu pahwest. Samehr puiss ar kahponi krahma wejumu, samehr masais senkis aistejeia us turejo abbolina sekulhni, kutsch pehz masa briktina sahla degt un ari nodega libds pamatan. Now ißsinans, lajdejadi pukelis schlubnim wareja veelaist uguni, jo laits bija loti webhains. — Lini muhs schogad ißdewusches sawahsi, tilai ac ruseem warum buht pilnigi meerä; zita labiba wideja.

No Drustiem un apkahrties. 18. septembri pahpusdeena scheit usnahja tahds leetus ar pahrloni, lahdas reti kad pahdihwots. Pehrkona ruhzeeni atlaktojas nemitedamees, mews pehz otra, pahaditi ar leelem leetus gahseenem un webju. Pehrkona ari eespehra wairalas labibas statinas, lokos un ari Drustiu pagasta Sileneku mohju fainmeekam rija ar eelschä atrodotchos labibu un lopbaribu. Pehdejä laitla gandrihs pastabwagi leetus liht, tas laiwe lartupelu norahschana. Kartupeli wiseem loti labi ißdewusches, bet aif leetus tee fabl saboyotes. — Zeimalastis.

No Libgates. Patlaban, tur sagalidjam us 8. oktobi ißsinoto Adols Alunana un winu Telgavas teatra personala wefischanas pee mums, schi peenahfus wehstis, ta min-teatra ißrahd „neparedsam apstahku“ deht a tzelta libds novembra mehnësim. Lai nu gan muhsejje lauscas galwas par to, tas tee waretu buht par „neparedseteem apstahleem“, tas mums ißlaiza gaedito reto baidijumu, tad tomehr gribam pahsietig gaedit us novembra mehnës un saweem miheem zeemeineem, zeriba, ta libds tam laikam buhs pahwarieti wiss „neparedseteem apstahku“.

No Jumurdas. Mehs, jumurdeeshi, tagad naigi ween rihlojamees us jouna pagasta nama eeswehrtianu. Ta dñst, tad jaunais pag. nams buhshot galigi gataws sch. g. oktobra mehnësi, ta tad laiks jau ar naw nelahds ißgais, jariklojas us to ahtalo. Mums buhs jauns leels (lahdas 16 ols garsch un 7 plats) muhra pag. nams (libds schim mums bija sola). — Par 1900. gadu weetneku pulss bija nospreedis 5 rbi. 20. pag. nodoktu, turus — jau ar pa leelakai dñsli nomassaja, bet nes aif lahda eemesta ar scheem 5 rbi. 20. pag. nepeetisa. Augusta mehnës tisa pahfuhitas pahwies, turas pahwies, ta libds pag. nams (libds schim mums bija sola). — Par 1900. gadu weetneku pulss bija nospreedis 5 rbi. 20. pag. nodoktu, ta tad mums ißlaiza schogad satam 15 rbi. 44. pag. nodoktu un tad wehl mehnëschas laiksa janomassä. Nu, daschi fainmeeli, ta ari rospelai, sam naw dñsitas, wehl war aifmalsat, bet zit naw tahdu, tas til ar molam war novelnit maiši un rubmi preelsch wiss dñsitas, tur tad wehl nomalsat 15 rbi. 44. pag. pog. nodoktu. Wajadsetu gan pahhtigali rihlojat un labali pahst rehkinat. — Dasch warbuht no zeen lastajeem domas, tas tad ir nepeetisa rihlojat un rehkinat? Nu, pirmas ir tas, ta jaunais pagasta nams preelsch muhsu mäsa pagasta ir par leelu, otrais, ta almeni tika pahlestei otra galä pagasta un netisa ißdotees wefischanas, tur drihsumä slimiba ißplatiqies gandrihs pahsietig pahfuhitas, bija jaunissa dñreis wairat, nesla ißdotee rudenii sella pahfuhitas. Bet lo nu tis dauds runat, labas zeetisim klusu, i pats „zeenigs tehros“ ta gib.

Kluszeets.

No Oselsawas. Samehr ziti pagasti, zensdamees pahsietig ißglitibas, publas felot progesam un gahda par wiss, tas zehls un dñsli, ißselsaweschi no wiss ta neleefas nelo sinot un par spibl wissam gaisms un eletribas laitmetas, pat pee 20. gadisimena fleegschna ißglitibas staa atrodas, wehl gandrihs us to pascha pahfuhita, tur aif laitmetas 30. aifvalat. No te ir beedribas, ne dseidataju lora, netek ari natureji nelahdi ißihlojumi, ne preelschneumi, ne

jautajam ißsaldroschanas valari, ar wahrdi, te neatradis it neta, tas deretu gara un prabta pazilaschanai. Un scheejeenesi pahz wisa to ar nemas neilgojas, tee, leelas, pat aismisfuschi, ta te reis bija beedribas, kura tafschu pahneedsa pa gara baudijumam un tahdejadi mehgina ja edwest sa-beedribu gara pagasta. Nu jau labs laiks pagahjiss, samehr sebi beedribu sieghet, jo wiss tendene nefakrita ar muhsejje eelkateem: ta bija atturibas beedribu un mehs — zeenijam liogu preekus. Mo ta lata tod ari wiss pahz wejä sieghet. Un waj zitadi tas pamisam domajams? Tee, kuri toresi sawus spehlus seedoja wißpahribas labä, redsedami, ta winu jenteeneem nar nelahdu panahlumu, waj nu palikuschi ween-albigs, jeb woi ißlubdachii pa ißschän malam, bet tee, kura peenahlums taisi buhtu gaddat par gara gaismas ißplati-schanos pagasta, nelad nar stahjusbas preelsch ar labu preelschibm. Dascham labam no muhsu „vihlareem“ labal patih omulgi sehet „auslender“ lajejas „selschaptē“, nelä gahdat par ißglitibas weizinaschanu pagasta. — Beenige gaismas nesfesi ir wehl laikraisti, kura latait sind ir deesgan dauds. Krogu preekeem te weenmehr bijuschi dauds zeenijam un ir tagad, pahz monopola eeweschanas, kur no 3 frogeom palikuschi tilai 2, nar wairs dabujams „Ahwas“. Trimpus draugi sulä to paschu „meest“ un nossumuschi schehlojä, ta zilwels bes schabla esot tahds ta nepilnigs ween. Kroa dsehreenu pahdotawas atrodas Jaungulbenē un Beswainē, pirmā ap 8 un pahdejā ap 15 werstu no scheejeenes.

Radagaitis.

No Leeseres. Siechtdeen, 17. septembri Leeseres draudze svineja dibelis svehktus. Lauschu bija fanahjis dees-gan dauds, jo zitene bija jastahvo ahra. Pee svehktiem nehma dalibu ari Lasdonas mahjitzai fungi. Pehz beigtem Deew-wahrdeem sahlas garigs konzerts. Ta ta apmelslets tas ne-bija wissi dauds, tad ari atlumis nebuhs nelahds leelais, jo nebja pat neweena, tas buhtu pirzis dahrgafo biletii. — Druwa jau ir gandrihs nobeigta plaut un zit no ißhdschnejä eekhluma redsams, tad rascha buhs labaka, nelä pahnjajä gada. Kartupelu rascha ir wideja. Weesmihlis.

No Kabrsdabas. Siechtdeen, 16. septembri, nodega scheejeenes masgruntneelam D. rija, libds ar to fadega daschi puhti meschun un data no ewahstas lopu baribas. Uguns bija zehluses no ißrahns, tas tai briksi tika lurnata. Nijsa gan bija apdrschinata weeteja uguns apdrschinachanas bed-ribä, bet slahde tomehe jo sahpijgi sajuktama. Weesmihlis.

No Ißschiles. Ißschiles pagasta nams ar folas namu atrodas wehl aifween sem weena un ta paschu pa-jumta, jaur to folas darbiba, fewischki pa pagasta sapulzes un teesas deenam, it stipri top trauzeta. Aci pahsheem pa-gasta namä sapuljeuscheeme laudim schis apstahlis dauds-reis nepatibam sajuktams. Waj Ißschiles pagasts reis ne-waretu naht us tam domam, sev zelt ißpahsu chriu pagasta namu. Ißschiles sawoneetem 8 pagasteem tas tal nu gan waretu buht eespohjams. Buhwes ißdewumus pa labai dñsli wehlati waretu segt ari zaur to, ta pagasta namä eerihlotu plaschku sahli, kura aplahrties beedribam waretu ißihret preelsch daschadeem nodeigeem ißhlojumeem, ta tas peemehram lai-miu doles pagasts ar labem panahlumeem jau noteek. Kuri Ißschiles pagasts pahsies pahsies no taha nama waretu haudit sawus labumus, tur tagad pahrtipersonas sagatavolas us taha ißlahjumu ehsas zelschanu. — Otrs fllstums Ißschiles pagasta ir tas, ta te wehl nar nelahda ißpahsu nabagu nama jeb pagasta nespehjnefu patwersmes. Ißschiles pa-gastam ta sawu laitla tika peeweenoti wairat ziti pagasti, lai te jaur to weeglasi nahlos zelt taha ißlahjumu ehsas; bet pagasta nespehjneleem te wehl aifween top ißmalsata finama pahstilas nauja, waj atkal us pagasta rehkena top ustureti drihs pah-weise, drihs pahsies pahsies heidsot tatschu wairal pahre, nelä laba wina nespehjneeki topi ustureti weenä kopä, pah ween galda — paschu namä. Baur to Ißschiles pagasts beidset tatschu wairal pahre, nelä laba gruhtumee aptaktu ißlahjumu fuhdibam un ißhlojumam pagasta laudis fazetas tilai wissi ißhlojumi ne-meeri, wissi lauhklinajumi pret paschu pagastu waldi. — Deesgan raijess Ißschiles pagastam pahdejä laitla ißlahschas ari beeshas pagasta fribwera mainas. Weens atfazijees no weetas pagasta lauschu sawarpeju ißlahschanas un nemeeru deht; zits jauneewehlees tapis no somijas atzelts; atsal zits atteizes zitatu eemetsi deht. Daudi pagasta laitla ißlahschas fribwera nesfeli senala fribwera A. Mikelsona sga atlaphschanas, jo schi fribwera sawu laitla sinajs ne tis ween wißlabaki ißlahjumal wissi pagasta lauschu starpä, bet ari sawu amatu wißnopeetni pahlopis, ta ari pagasta mantu pa daschadeem zeelem wairojis jaur sawu ißzihlbu un usmanibu pahsietig pahfuhjumem us braudoscheem saudejuweem. Ta Mikelsona pagasta namä labdijis un saweem pahfuhjumem atlakjus kreetni ißkoptu augtu dñrju; wißch te tahlak pahlopis preelschibmigus bishu lopshana un bishu lokus ißplatiqies ari pagasta jaur pahfuhjum. Bishu lopshana wißch turpina ari wehl tagad sawas Ißschiles kliju mahjä; te wißam tagad pahdet libds 40 bishu loku

ar leelu rosfbu un labeem panabfumeem. Pilsehtu isbewumi labdaribas noluhleem istaijsja 1893. g. wairat lä 6 miljoni rubku. Priwatu labdaribas beedribu 1897. g. bija Kreevija pavisam 2,362.

Gedzīhwotaju statistika. Pēc 1897. g. ūtschū slaitisčanas Kreewijā šogad vajaga buht 135 miljoneem eedzīhwotaju. 1700. gadā Kreewiju apdzīwoja 12 miljoni, 1796. g. 36 mil., 1851. g. 69 mil., un 1897. g. 129 miljoni Gedzīhwotaju slaitis no 1700. gada līdz schim nebūtu til dauds pēcāudis, ja Kreewija pa tam nebūtu eequivus jaunus semes gabalus. Jaunos apgabalu, kuri 18. gadsimtena sākumā veļi nepeedereja pēc Kreewijas, tagad dzīhvo 53 miljoni jilvelu. Paschā Kreewijā no teem laiksem tad tagad dzīhvo 82 milj. Tā tad no 1700. g. eedzīhwotaju slaitis pawairojees 6,83 reis (jeb bes maz 7 reis). Iļ us 1000 eedzīhwotajeem pilsetās nāk 34 dzīmības. Dabīsti viswairāt eedzīhwotaju slaitis pēcāug melnsemes gubernās (50 us 1000) un vismāsal Peterburgas, Vidzemes, Igaunijas un Kurzemes gubernās (30 us 1000). Ahrlaulībā pēdīsimst 26 no 1000 behrneem. Kreewijā no 1000 mitra 34 jilveli, kuri pēdējais slaitis pēdējos gados pamastinājis līdz 32. Pilsetās mirīsiba ir mosola nesa us laukem. Ikgadus is Kreewijas us ahrsemem iželo wairak pavalstneelu nesa atgriezības atpalat. Wairakums ir 26,000 jilvelu, no kureem 16,000 aiseet us Ameriku. Ahrsemneelu pabr. robesham pahenāk par 15,000 jilveleem wairak nesa aiseet atpalat.

No Muskulowas (Witebblas gub.). — Gadi pе
mums deesgan silli, labiba no faufuma arween teek no
speesta un daschas weetas ar leusu til stipri isdausitas, la
gandribi melna seme ween ir palituse. J. F.

No Maskawas. Abu par fleylawibas
mehginajumu apsu hdsseto latveeschu skulu II-
drichas un Grünberg prahwā Maskawas svehrinati
29. septembri pehz wairak fa stundu ilgas apspreeschanas
atsinuschi, fa apsu hdssetas esot gan isdarijuschas fleylawibas
mehginajumu, bet tas notizis gara sajuluma (wahjprahtitas)
stahwolli. Us scha pamata prokurors lila preelschā eeslodst
abus skulus wahjprahtigo namā. Upgabaltefa nospreeda
atsicht apsu hdssetas no teesas puses par attaisnotam un nodot
tas wahjprahtigo namā.

Poschebonjas (Jaroslawas gubernija) krodsineeli pastei-guschees samâ labâ isleetat baumas par brandwihna alkoholi paaugstinosaanu. 42 gradu brandwihna zenu wini wis nepa-augstinaja par 42 lap wedru, bet pa 5 lap. us puspuodeli, t. i. par 2 rubleem il uj wedru, no sureem 42 lap. dabu kronis, lamehr vahrejas 158 lap. eerit krodsineela tulé.

Warschawā tagad eerihloti brauzami lehli, kur strahd-neelu laudis par masu massu war dabuht fiftus ehdeenus.

Schee kehü braüfa pa pilsehtu aplahrt. Pee teem atroda pa kondusteram, kas isdod ehdeenus un sanem naudu. Verline schis weikals lotti usplauzis.

Warschawā miljonars Wawelbergs uszehlis tagad tribus namus ar neleeleem dñishwolsteem. Veidsama namā ir 130 dñishwolli par 350 sap. mehnēsi. Blalus spahrios atroda: labajā opalschstahwā: ahrsts un patversme preelsch 200 behrneem, otrā stahwā: sahle sapulzem un jautribam, 2 laftawas preelsch wihrēschem un seeweetem un tehjniza; kreisajā apalschstahwā mosgatawa un tvaiku dsenams russis; otrā stahwā: virts un daschas flimneelu istabas. Namus schim brihscham apdshwo 800 zilwei, starp teem ir tilat 4 schidu gimenes.

Warschawā schinās deenās ar wiltota tshela pa-
lihdjibū istrahyti 16,000 rublu. Wainigais, lahdā semals
banlas eerehdnis lihds ar sawu draugu pašuduschi no
Warschawas bes pehdam.

Brestes tuvumā, Warschawas gubernā, 18. septembrī nolaidās semē gaisa lugotajs grafs de la Wo (Vaux), sursch 17. septembrī lihds ar wehl 11 gaisa lugotajeem bija pāzehlees no Parises iestādēs laukuma. Tā tad dubšcīgais lugotajs no Parises lihds freewu robesham nolidinājēs gan-drihs 24. jundās. Savas personības aplezināshanai grafs usrahdijs faru no atsiktām autoritatēm parastiņi gimbētni. Grafa Wo balons bija weens no widejeem, jo bija gan leelati, gan masati par wineju.

Selta ruhpneesiba Uralā, tapat arī platina ruhpneesiba schini gada esot gahjuſe atyakal. Šta gada piemajā puſe Uralā eeguhti $224\frac{1}{2}$ puda selta, lamehr pa- gahjuſča gada selta rascha bijuſe par 15 proz. leelala.

Uo Rigas.

Nigas pareistījīgas eparkijas 50gadu jubilejas svītēschana. Pirmā jubilejas deiena, festideen, 30. septembrī, tika nosvinēta vēzajā Rīgas katedrālē — Petera-Pavila bānījā, kur atrodas divu Rīgas mūruscho bīstapu — Benjamina un Filareta II. meesas (pirmais treisā altara pupe un otrs labajā pusē). Svītēgu deewkalposchānu, tura eesahļas plst. $\frac{1}{2}10$, natureja wina eeminēze, Graudnas bīslaps Ivālims, Rīgas katedrales wīrsmažitāja, protojereja Wladimira Plīhs, archimandrita Innocentija un 5 preesteru preelschāgalā. Pee deewkalpojuma pedalijās garigā seminarā un skolas audselni un wisu Rīgas draudschu skolu skolneki ar faveem preelschneekem. Pehz nobeigteem deewwahrdeem Petera-Pavila bānījā eeradas wina augsta eeminēze, Kasanas archibīslaps Arsenijs (bijuschais Rīgas archibīslaps) un wina eeminēze Rīgas un Jelgavas bīslaps Agatangs. Wiss trihs bīspi apgehrbās sebru bānījas drehbēs, un kopā ar gariga seminarā rektori, protojereju A. A. Arīstowu, katedrales wīrsmažitāju protojereju W. Plīhsu, wihreeschu klostera preelschneku, archimandritu Innocentiju, Rīgas prahwestu Berezskiju un 32 Rīgas bānīzu un no semeni fabrautušceem mahzitajeem natureja dwēsfelu aislubāgšanas deewkalpošanu par Deewa meerā dušoscheem Leisareem, sahlot no Nikolaja I., tura laikā Rīga-dibinata patslabīwiga eparkija, par Rīgas garigeem pahrwaldneekem: metropolitu Platoni, archibīslapeem: Irinarchu, Filaretu I., Donatu un bīslapeem: Serafinu, Benjamīnu un Filaretu II.

Pēbz tam iwna angstā eminenze, archibiskaps Arsenijs un Agatangels aīsbrauza, bet Joakims isgahja is altara un dewa svehtibu publikai un gatigā seminara skolas andselneem. Tas pēcījais deenīgā wakarā plst. $\frac{1}{2}6$ no seiveesču flostera

(Suworowa eelā) tila pahnesta no Pleslawas Petschoras klostera atvesīja Deewmahtes svehtbilde, pawadita no wiseem Rīgas garīdsneeleem, uš latedrali, kur pullstens b wina angsta eminenze, Kasanas archibisflaps Arsenijs notureja lopā ar wairakeem mahzitajeem swinigo walara deewkalposchanu.

Otra pareistīgās eparķijas 50 gadu jubilejas deena tīla sviaeta katedrālē. Deena ektīta jautā, kadei jaun no agra rihta pēc katedrales sahla laštees publīka. Svinīgu deewkalpošanu sākītī deena isdarija trihs bīskapi, wiņa augstā emīnītā, Rāzanas archibīskaps Arsenījs, Rīgas bīskaps Agatangels un Graudnās bīskaps Joakims, klopā ar Pļešlawas Petchoras klostera archimandritu Metodiju, Rīgas vībriežu Alefīja klostera archimandritu Innokentiju, garīgā semināra rektoru, protovjereju Vēlfeju Arīstowu un 9 ziteem preestereiem. Par deewkalpošanas laiku slāht bija garīgā semināra un skolas audselai, Rīgas draudschu skolu sfonieki, pareistīgīe Walkas skolotāju semināra audselni (Tornakalnā) un gimnāziju pareistīgīe skolnieci ar saweem preesknekeem. Ari bija slāht Widsemes vīzegubernators Buligina lgs, dauds kara eerehdnu un poližijmeisters Gertila lgs un dauds deewluhbēju. Pēc deewwahrdu beigam katedrālē sapulcejās wīfu Rīgas bāsnīz gabjeeni ar bāsnīzas karogeem, trusfeem, svehbtibdem un lultureem un dauds mahzitajiem. Pēc deewwahrdeem eehahls weselības aisslubgums, kuru attal isdarija wīfē trihs bīskapi un 45 presteri. Aisslubgums netīs uobeigots katedrālē.

un 45 prejsteri. Ajuuhgums netita nobeigts katedrale, bet tika pahrzets us wejo katedrali, Petera = Pawila basnizu (pee garigà seminaria), kadeh tika fastahdits foti swinigs gahjeens. Gahjeens dewas pa Alekandra bulwaru, Trenamanineela bulwaru, pa Nikolaja un Petera = Pawila

„Zil flawets ir tas kungs...“ Wiss gahjeens bija ūdalis
schahdā lahtā. Pa preelschu gahja Rīgas draudschu flosi
flosneeli, gimnāziju un realflosas flosneeli, garigās flosas un
seminara audselni. Vehz seminaristeem fetoja rīsu bāsnīzū
gahjeeni ar svechtibildem, larozeem, lultureem un kruseem,
un pehz teem — Pleslawas Petschoras klostera Deewmahtes
svechtibilde, tad — 45 mahzitaji un trihs bīslapi, tehrypuschees
seltītās bāsnīzas drehbēs. Vehz Petera-Pavila bāsnīzā no-
nahfschanas tila pabeigts wēselības aisslubgums par Kreevijas
Keisara Namu un wiseem trijēem bīslapeem. Vehz tom
Graudnas bīslaps aissbrauza us Agatangela dīshwolli, bet wina
eminenze Agatangels ar īwinīgu bāsnīzas gahjeenu gahja at-
pakal us katedrāli un archibīsslaps Arsenijs palīsa svechtīdam
publiku.

Par Rīgas pilsehtas gimnāzijas direktoru
us Wīsaugstalo pāvēhli tautas apgaismoschanas ministri
eezelz Besarewitscha Nikolaja lizejas direktora palīgās Maßlawā
wīrsfotolotājs un wāllspadomneels Lubomudrowš.

Widsemes sawstarpeja skolotaju palihdsibas
beedriba nodibinajās preelsch nepiineem diweem gadeem.
Beedribas mehrlis, ū to rahda beedribas nosaubums, saw-
starpeja palihdsiba. Tautas skolotaju materialais stahwosslis
ē tas mīdusie ūnoms uam velkhdz enkou dzemis. Lekak-

la tas wispaht sinams, naw nelahds apskauschamais, la deh
beedribai atveras plaschs darba lauts. Lihds schim beedribai
la to nosala tas statuti, trahjuse tilai lihdseltus, lahdus tais
wajadses dauds jo dauds, lai ispalihdssetu tikai wišwajadsigakos
gadijumos. Lihdseltu eegubhschanai beedriba isrihlojuſe jaun
diwus konzertus, kureem materiala ſinā bij teizami panabtumi.
Gribedami ſaros konzertos publikai ſneegt pebz eespehjas
kreetnus mahflas baudijumus, beedriba nodibinajuſe pa-
stahwigu wihrū tori, peenemdama par dirigentu b r i h w o
m a h k f l e n e e l u P. Jurjana lgu. P. Jurjana lgs
mahzis netiſween peemehroti mahflas prafijumeem nodseedat
weenu un otru dſeesmu, bet yegreesis ſewiſchku webribus
lora dalibneelu baſſi ſi g l i h t o f c h a n a i. Tahda noluhla
dſeedaschanas mehginajumi ſadaliti fora un ſ p e z i a l o s
mehginajumos. Nahloſchais l o r a mehginajums bubs
ſwehtdeen, 1. oſtobri pulſten $\frac{1}{2}$ l p. p. Suworow a
e elā Nr. 71, ſaweenotās pilſhtas elementarſtolas, ſ p e
z i a l e e mehginajumi baſſi iſglihtoschanai nahloſchu nedelu
trefchdeen baſſeem un ſ eſtdeente no reem no
pulſtens 5—6 pr. p. Tori war pedalitees la beedri, ta
ari nebeedri, ihſi lairs, lam laba baſſs. Peeteittees war pee
lorq dirigenta P. Jurjana lga Leela Newas eelā Nr. 9, ds. 4,
waj attal minetās deenās mehginajumu laikā Suworowa
eelā Nr. 71. Kas wehlas tori ceſtahtees, lai preefizas pe
laila, jo ſewiſchki pirmee aifrahdiſumi baſſi iſglihtoschanas
unā no leela ſwara.

No jubilejas isskahdes. Preelsch godalgam, tas us jubilejas isskahdi tils isdotas preelsch fewischli eewebsrojameem issrahdajumeem Baltijas rubneciziba, bruneciziba un daschas zitas eestahdes (turām Rīgas pilsehta gan wehlnesof peedalijusēs), nolehmuschas deesgan eewebsrojamas sumas, par turām pa leelakai dalai tils uspirtas eewebsrojamas sudraba wehrtsleetas. Jau no wezeem laikeem eezeeniteem Rīgas selta kalejeem buhs fewischli isdwiba nolitt preelsch vijas pilsehtas un semes sawu spehju, un tapat peisskahdes peedalotees un isskahdot daschadus preelschmetus panahst to, ka par godalgam teel nemti Baltijā issrahdati horbi un no no itureenes.

Nigas pilsehtai ir pausam 11 tīrgi un
1899. gada tee eenesušchi lopā 135,718 rublu nomas un
proti 6778 rublus wairal nela gadu agral. No augščminētā
sumas leelala data eenaht par Daugavas tīrgu, kuri
eeneš weens pats 92,460 rublus. Otrā weetā nahl
Kra h m j u tīrgus, kuriš eenesis 14,800 rublu. Ziti
tīrgi eenesušchi šahdas sumas: Kra fna ja - Gorla s
tīrgus — 6,794 rbl.; Seemās ūwehtlu
tīrdsinsh 3460 rbl., Rawelina tīrgus (pee
meertesneschu sapulzes ehkas) — 1,965 rbl., ar fotografisko
darbniju, tas us ta atronas, lopā 2,452 rbl.; Alek sandra
augstumu tīrgus — 2,261 rbl., Agenskalna-
Tornakalna tīrgus — 2,105 rbl., Ilgezeemā
tīrgus — 1750 rbl.; Sirgu-tīrgus — 1370 rbl., un
vispehdeji Karla tīrgus pee Karla slubšcam —

Pilsehtas tvaikonischi 1899. gadā — eenebmuschi
163,234 rbl. 8 lap. un issdewuschi 87,889 rbl. 56 lap.
Staldis atlīkums tā tad ir 75,244 rbl. 52 lap. — Par

diiveem jaunem twailonischeem, kuri pagahju schä gadā buhweti, isdots 30,000 rublu. Par 3 fugischiu pahrbubnieschanu isdots 4275 rbl. Schos flaitfus eewebrerot jausskata par litumu, ta atlahti fatlismes lihdselli pilsehtai war nabititikai par pelnu un tadehk janoschelio, ta pilsehta newareja eerihkot us sawa rehkinga elektroflos celu bsejzelus un wehlio wairat janoschelio, ta ta atfazijas no fazenschäus us telefona. Jo wairat muhsu pilsehta paplaschinasees, jo wairat winas fatlismes lihdselli atmetis leelaku pelnu. —drm.—

Gaismas labad. Ridsineeki war preezatees, la teem
drihsund pa tumchajeem walareem sagaidans dauds wairat
gaismas, neka libds schim, jo la dsid, tad pilsehtas walde
nodomajuse wijsus eelu lukturus apgahdat ar Auera degleem
un sekitem. Schi wehsts jo wairak patishlama tadeht, la zour
leelato gaismu nezelas nelahdi leelaki isdewumi un ari tam-
libds jauni nodolki, bet taifni tam pretim pilsehta zaur to
etaupa ewehrojamas sumas, jo par teem eelu lukturum
ween, las libds schim bijuschi ar Auera degleem apgahdat,
pilsehta malsajuse gases estahdei masal 7000 rbl. Nahloschu-
gadu gases etaupijums ta tad buhs ewehrojams. Auera
degkus preelsch eelu apgaismoschanas lecti ar labeem pa-
nahlumeem jau daschas ahrsemju leelpilsehtas, yeem. Wine
un Berline. Pehdeja aistaupa zaur wineem gabā par labdu
1 milj. marlu gases. Pehdejas zaur schim sekitem isdeg par
lahdeem 50 prozentem mašak. Tadeht tad ari mahju jaim-
nekeem, kuru mahjās gases wadi, deretu greest us Auera
sekitem wehribu. Gaismas zaur winām dauds un gaisma in
otti laba leeta. D. Z.

Kaut kas par Rīgas torneem. Rīgas vežas balsizas lepojas ar deesaan quoesteem torneem. bet tā ir

basnizas iepojas ar deesgan augsteem torniem, bet la i dascheem sibmejumeem redsams, tad wejos laikos tee bijuschi wehl augstati. Agralais Doma basnizas tornis bijis daudz augstals, neka tagadejais Petera tornis. Preelsch lahdeem 125 gadeem tas no augschas noahrdits, tadeht la bija palizijs loti wejs un ridsineekli bijas, la tas neapgabschab. Winsch tad dabujis tagadejo "aubi" un nesa to wehl schodeen. Nidse neelus laikam bija loti eebaidijs agrala Petera torna tra giskais līstenis. 1659. gadā wehtra nolaususe pehdeja galu un eesweedu se to Greiheneetu eelā, tura, la wezas teikas slahsta, no schi notiluma dabujuse faru tagadejo nosaulumu. Slahde gan tila jau nabloschā gadā islabota, to mehri 11. marītā 1666. gadā lahdā frehtdeena tornis sahla grībleetei un fabrula padaridams leelu postu basnizai un wišai aplahertnei. Gan atkal tubdal slahjās pee jauna torna būhwes un 1677. tas bija uzselts jau lihds basnizas jumtam, kad Riga minētā gada maijā tila peemeleita no breenīga uguns grehla, turu la slahsta peelluschi lahds Gabriels Franks, un ta beedrs Peters Andersons. Ugunsgrebels aiznehma arī Petera un Jahnas basnizas, tā la būhwes darbus wareja usfahst atkal tilai 1685. gadā un tornis tagadejā weidā nahja gataws 1690. gadā. Augsts winsch ir 115 metru, apmehram 380 pehdas. Bīf augstis ari muhsu Petera tornis neissflatas, to mehri ir wehl torni, kas par winu nesalihdinajami augstati. Tā Wines Stefana tornis, kurešch no redses tīf augstis neisrahdas, ir 139 metrus augsts, kenes domes tornis 162 metrus un Gifka tornis pat wairak neka 300 metrus, apmehram 1000 pehdas.

Us seena un abbolina tirgus flitta zeta deht eivedumi deesgan masi, zaur to zenas zeetas: Lobs ahres plawu seens un no leetus nemaltats abbolinsch malka lihds 600 tap birkaws, pirzeji atturas, rudsu salmi, garshubli 240—280 tap birkaws. Aujas tagad nemas neewed us lopu baribas tirgus. Lopu baribas eevedejeem jaeweheho tas, ka no leetus maltatu seenu, waj abbolinu, tagad lopu flimschanas deht ridzineili nemas negrib pirlt, kad ari buhtu pilniga apleeziba par baribas labumu.

Kā tas isskaidrojams? Vēeteja awise "Brib
Kraj" attezotess uš swaigas galas pahrdoschani, pasnedē
feloschas rindikas: "Swaigas galas pahrdoschana uš at-
lahta tirgus no 1. septembra līdz 1. maijam atlauta tikai
uš Daugavas tirgus; uš ziteem tirgeem, peem.: Krasnaja
Gorkas, Leela Pumpja, Ilgezeema un ziteem, atlauts tirgotess
ar swaigu galu tikai festdeenas valaros un svechdeenas
rihtos. Visas zitās deenās mineto tirgu apkalimes eedfishwo-
tajī speesti galu pirkst slahros un malfat par mahrzian
lahdas lapeislas dahrgali, waj ari nemtees laiku un eet uš
Daugavas tirgu. Ja nu ewehro, ja pilsehtas maleenes
apdfishwo strahneetu kaudis, kureem wišmasak laika pēcneige
attahlo Daugavas tirgu, tad skaidri noprātam, ja pascha-
nabagalai kaushu schirai Riga par galu jamatsa leeks no-
dolls. Kamehr nebija atweheta pilsehtas lopu lautuve un
ar to ūawenota galas ismellešana, tad schabdu ap-
robēschojumu uš masaceem tirgeem wehl wareja attaisnot, jo
tad buhtu wajadsejis ari uš scheem tirgeem veterinar-
ahrestus, tas pahrliezinatos par galas derigumu un tā tad
buhtu zehluschees leeli išdevumi. Schim brihscham par
galas derigumu leezina stempelis un stempeli teek liitti uš
galas tāhdā daudsumā, ja newar dabuht ne gabalina swaiga
galas, uš kura nebuhtu stempelis. Usraudst un pahrluht,
waj gala ir stemeleto, to war il kurech tirgus usraugs, waj
gorodowoj, tābdi fastopami uš satra tirgus. Ir tadeh
jajautā, tādebi swaigas galas pahrdoschana nav atlauta it-

Upes laupitaji. Nejen nattī pee Schepelera folu
dsfirnawam us Libeschu salas peebräuza ar laiwu seschi ne-
pasifystami tehvini un luhsloja nosagt baltus. Fabrikas fargs,
Martinsch Osolinsch apbraulajot ar laiwu baltu plostus wina
nodomu issauza. Laundari fabla ar aitem dausft winam pa-
galwu, ewainoja winam kreiso waigu, eelehza beidhot wina
laiwā un atnehma sargam 6 rbt. Tilstihds palihgs tuvojas,

Wihitolinsch breefmas. Kā „Lodses awise“ sino, tad pasihstamajam gaisa tugotajam rīdzineelam Ernests Vitollo resp. Wihitolinam Lodzē notikuse kļisma, laš, lai gan ta isskaņas tilk breefmiķa kā pasaka, nobeidzis to mehr wehlaimigali nela pasakā. Proti, usbrauzot gaisā tam aizdedzēs balons. Pee tam wehl tugotajs usbrauzis tāhdas 300 pehda gaisā tikai pamanījis, ka kribtamais schirmis arī virām palījis semē. Viņi jau turejuschi gaisa tugotaju par īudujušu to mehr tas nonahjis sveits un wesels semē ar balonu un watrak tam launs nesās nav notiūs. Kā tilki rošas ab-

